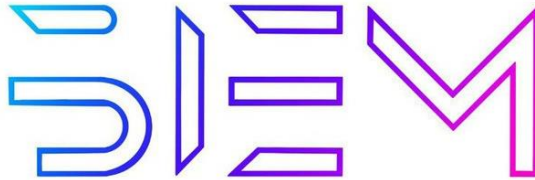

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
менеджменту

Економічні проблеми сталого розвитку

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції студентів та
молодих вчених імені професора Балацького О. Ф.
(Україна, Суми, 4 – 5 грудня 2021 р.)

Суми
Сумський державний університет
2021

УДК [330.34+330.336](063)
Е45

*Рекомендовано вченою радою
Сумського державного університету
(протокол № 4 від 16 грудня 2021 р.)*

Е45 Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених імені професора Балацького О. Ф. «Економічні проблеми сталого розвитку» / за заг. ред.: Т. А. Васильєвої, І. В. Тютюнник – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 280 с.

До збірника ввійшли матеріали щорічної науково-практичної конференції «Економічні проблеми сталого розвитку» імені проф. О.Ф. Балацького, в яких наведені результати наукових досліджень, виконаних молодими вченими та студентами різних країн із наукових напрямів, пов'язаних з економічними, управлінськими проблемами сталого розвитку в різних сферах актуальних наукових досліджень та практичній діяльності інститутів і сучасних організацій.

Для науковців, викладачів вищих навчальних закладів, студентів, аспірантів, докторантів та всіх, хто цікавиться науково-практичними проблемами сучасної економіки й теорії управління.

The collection consists of materials from annual International scientific-practical conference “Economical Problems of Sustainable Development”. The abstracts represent the results of scientific research applied in different countries in different spheres corresponded to the economic and managerial problems of sustainable development of actual activities of the institutions and modern organizations.

The conference is intended for academic scholars, scientists, representatives of HEIs, students, Ph. D. students, Post-Docs and all who is interested in scientific and practical problems of modern economics and management.

УДК [330.34+330.336](063)

© Колектив авторів, 2021

© Сумський державний університет, 2021

КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ДРАЙВЕР ЙОГО СТАЛОГО РОЗВИТКУ

*к. е. н., асистентка **Самойлікова А. В.**,
студентка гр. ЕН-92/3ф **Чухно Р. Ю.**
Сумський державний університет*

Сучасні умови функціонування підприємств, що характеризуються посиленням конкуренції, підвищенням динамічності зовнішнього середовища, збільшенням кількості підприємств, відносно яких ініціюють процедуру банкрутства, зростанням ризиків, обумовлених глобалізацією, та іншими викликами [1], викликають підвищену увагу до управління фінансовим станом підприємства і впровадження превентивних антикризових заходів [2]. Комплексна оцінка фінансового стану є тією потенційною можливістю, що дозволяє оцінити економічний потенціал суб'єкта господарювання, своєчасно виявити перші негативні ознаки порушення ефективної діяльності підприємства, попередити настання можливої фінансової кризи та вчасно розробити дієві заходи щодо найбільш швидкого її подолання з найменшими витратами і втратами. Тому розвиток теоретичних, методологічних і практичних аспектів комплексної оцінки фінансового стану підприємства є актуальним завданням сучасної економічної науки.

Комплексна оцінка фінансового стану охоплює низку взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих показників діяльності суб'єкта господарювання в процесі дослідження системи багатограничних фінансово-економічних процесів, що віддзеркалюють узагальнену інформацію про фінансовий стан економічного агента, та пов'язані з ним питання (виробництво, збут тощо), надає можливість оцінити, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси, власний та залучений капітал, необоротні і оборотні активи. У той же час вибір методу проведення комплексної оцінки фінансового стану підприємства залежить від низки факторів зовнішнього та внутрішнього впливу: стану трансформаційних економічних процесів, рівня ринкової капіталізації, моделі та умов ведення бізнесу, галузевих особливостей, виду діяльності, форми власності, особливостей розвитку, ефективності фінансового менеджменту, стратегічного планування та прогнозування.

Методи оцінки можуть використовуватись як паралельно, так і частково, доповнюючи один одного. Згідно з положеннями затвердженої Наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 р. № 170 методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, як правило, широко застосовуються наступні методи фінансового

аналізу: факторний, трендовий, порівняльний, вертикальний, горизонтальний, коефіцієнтний тощо [3]. Розглянемо ключові особливості комплексної оцінки фінансового стану підприємства як драйвера його сталого розвитку на прикладі державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (ДП «НАЕК «Енергоатом»», базуючись на аналізі фінансової звітності за 2017–2019 рр. (обмеження 2019 р. обумовлено наявністю відкритих даних на офіційному веб-сайті підприємства на момент звернення) [4]. Зауважимо, що ДП «НАЕК «Енергоатом» функціонує з 1996 р., будучи оператором атомних електростанцій в Україні, зокрема чотирьох діючих з експлуатованими п'ятнадцятьма атомними енергоблоками.

За результатами дослідження показників ділової активності можна констатувати, що протягом аналізованого періоду практично всі коефіцієнти мають позитивну динаміку й відповідають нормальній діловій активності. При цьому аналіз чистого фінансового результату надав змогу встановити, що у 2019 р. спостерігалось зниження фінансового результату у порівнянні з 2018 р. на 858 187 тис. грн, але в цілому за аналізований період відбулося зростання прибутку на 5 095 396 тис. грн. У той же час результати розрахованих показників майнового стану ДП «НАЕК «Енергоатом» відображають наявність негативних тенденцій, що відбуваються в динаміці активів підприємства, а саме: збільшення ступеня зносу основних засобів на 1,49 %, зменшення частини реальної вартості основних засобів у вартості майна підприємства на 1,32 %, а також зменшення придатної частки основних засобів для експлуатації на 3,03 %. Оцінка рентабельності підприємства показала, що підприємство має негативні показники рентабельності, а ліквідності та платоспроможності – виявила, що протягом аналізованого періоду відбулося зменшення всіх коефіцієнтів, а саме: коефіцієнта поточної ліквідності на 36,02 %, коефіцієнта швидкої ліквідності на 84,78 %, коефіцієнта абсолютної ліквідності на 70,0 %, а також зниження величини робочого капіталу на 95,02 %. Це свідчить про те, що підприємство має потребу в додаткових фінансових ресурсах, не має можливості для розширення діяльності та нездатне сплати поточні борги.

На основі аналізу показників фінансової стійкості ДП «НАЕК «Енергоатом» можна зробити висновки, що підприємство отримує прибуток, але в той же час воно залежить від позикових коштів. Також було встановлено, що у 2017 р. тип фінансової стійкості – нестійкий, а у 2018–2019 рр. – кризовий, що виник внаслідок зменшення частки власного капіталу на 24 298 295 тис. грн за аналізований період. У такому випадку платоспроможність є мінімальною, тому доцільно провести діагностику банкрутства [5, 6] та вкрай важливо розробити шляхи підвищення фінансової стійкості підприємства. За п'ятифакторною Z-моделлю Е. Альтмана було

встановлено, що ДП «НАЕК «Енергоатом» у 2017 р. мав індекс $Z = 2,08$, що свідчить про середню ймовірність банкрутства, у 2018 р. – $Z = 1,26$, а у 2019 р. – $Z = 1,28$. Рівень ймовірності банкрутства протягом 2018–2019 рр. – дуже високий, що вказує на неефективне управління підприємством, яке має низький рівень фінансового потенціалу, є фінансово нестабільним.

Відповідно до проведених розрахунків доцільно запропонувати шляхи покращення фінансової діяльності ДП «НАЕК «Енергоатом», а саме: примноження суми доходу від основної діяльності, здійснення рефінансування дебіторської заборгованості, мобілізації внутрішніх резервів, пошук оптимального співвідношення власного і позикового капіталу, яке б забезпечило мінімальний фінансовий ризик за максимальної рентабельності власного капіталу, розробка ефективної маркетингової стратегії, покращення виробничого менеджменту, постійне підвищення кваліфікації працівників, інноваційні розробки та прискорення впровадження результатів НТП. Також було зроблено прогноз показників балансу та фінансового результату ДП «НАЕК «Енергоатом» на 2020-2021 рр. і встановлено, що після застосування запропонованих вище заходів можливо досягти збільшення валюти балансу.

Отже, ефективне управління будь-яким підприємством неможливе без визначення ризиків, які можуть негативно вплинути на подальшу його діяльність. Недостатньо лише ідентифікувати загрози, необхідно приймати якісні управлінські рішення, які є основою забезпечення фінансової стабільності і сталого розвитку суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел

1. Vasilyeva, T.A., Boronos, V.M. & Humenna, Y. (2020). Formalization of financial risks of industrial enterprises in the context of value management on the basis of VBM-approach. *Visnyk of Sumy State University. Economy series*, 3, 72-83.
2. Shyshova, Yu. H. (2012). Transformation of the financial management system at the enterprise: new tasks and requirements. *Economic space*, 68, 290-300.
3. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки» від 14 лютого 2006 р. № 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0332-06#Text>
4. Фінансова звітність ДП «НАЕК «Енергоатом» за 2017–2019 рр. (2020). ДП «НАЕК «Енергоатом»: веб-сайт. URL: <https://www.energoatom.com.ua/ua/actvts-16/financial-statements-126>
5. Хринюк, О. С., Бова, В. А. (2018) Моделі розрахунку ймовірності банкрутства як метод оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*, 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6121>
6. Швець, Ю. О. (2017). Методи аналізу ймовірності настання банкрутства на промислових підприємствах. *Вісник Запорізького національного університету*, 2, 36-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_eco_2017_2_7